

FOAIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul Abonamentului:		Prețul inserțiunilor:		Corespondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ“; eară bani de prenumerațiune și inserțiunii la ADMINISTRAȚIA Librăriei și Tipografiei diecesane în Caransebeș.
Pentru Austro-Ungaria pe an . . . 5 fl. — cr.		Pentru publicațiunile oficiale, concurse,		
„ „ „ pe 1/2 an . 2 „ 50 „		edicta etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până		
„ România și străinătate pe an . 14 franci		la 150 de cuvinte, 3 fl., până la 200 de cu-		
„ „ „ pe 1/2 an 7 „		vinte, 4 fl., de aci în sus 5 fl.		

Cuvântarea

pronunțată de Prea Sfinția Sa, părintele Episcop al Aradului Ioan Mețianu la deschiderea sesiunii ordinare a sinodului eparchial aradan din 1893.

**Christos a înviat!
D-lor deputați!**

Când prea bunul Dumnezeu, întru adâncea sa înțelepciune, a creat pe om de cea mai aleasă dintre toate ființele pământului spre un scop măreț și înalt, pre lângă multe alte mari daruri, cu cari l-a binecuvântat, a mai sădit în inima lui și indispensabilul simț religios, ca cel mai puternic mijloc la ajungerea scopului.

Prin sădirea simțului religios în inima omului a voit înțelepciunea divină a deștepta în el dorința și nisuința tot spre mai mare dezvoltare a facultăților sale sufletesci, a voit înțelepciunea divină a l stimula la tot mai mare perfecțiune, și astfel a l apropia tot mai mult de Dumnezeu, Creatoriul său, și prin aceasta, de bine și fericire: scopul suprem al omului.

Având simțului religios o asemenea misiune măreață și convingându-se oamenii, că în ce măsură se va desvolta și cultiva acela, în aceeași măsură va și contribui la apropierea lor de mărețul scop destinat de Dumnezeu, încă din cele mai vechi timpuri, dar mai ales dela ivirea creștinismului, au început a cultiva tot mai mult acel simț întrunindu-se spre acel scop în societăți religioase după limbă și credință, ridicând biserici și înființând școli confesionale, precum și alte instituțiuni filatropice, apoi punând toate acestea sub îngrijirea celor mai distinși reprezentanți ai lor.

Urmând și fericirii nostrii părinți oamenilor înțelepți, încă dela începutul creștinătății, s'au întrunit și ei în societate religioasă, întemeind astfel biserica noastră ortodoxă națională atât pentru dezvoltarea și cultivarea simțului religios, cât și pentru a ne lăsa și noaui urmașilor lor un centru de cultură reli-

gioasă-morală ca și un scut puternic contra tuturor vicisitudinilor timpurilor în toate împrejurările, un scut, care se ne asigure existența pe secli înainte.

Dacă biserica străbună în toate timpurile și împrejurările a fost și este scutul și adăpostul neamului nostru, se nu uităm, D-lor deputați, că la aceasta a contribuit mai mult simțul religios, de care a fost însuflețit clerul și poporul nostru. De unde urmează, că dacă vom, ca biserica străbună se fie și în viitoriu asemenea scut puternic al nostru și al urmașilor noștri precum fu și al străbunilor noștri, — și cine n'ar dori aceasta în frumoasele valori ale acestei vieți — atunci datorință mare avem a cultiva și noi în măsură tot mai mare simțul religios, căci în ce măsură vom face aceasta, în aceea măsură ne vom asigura și viitorul nostru, și din contră, în ce măsură vom neglija cultivarea simțului religios, în aceeași ni se va periclita și existența noastră.

Din acestea veți binevoi a vedea D-lor deputați, că avem nu numai neapărată trebuință, dar și o imperioasă datorință a face aceasta mai ales în timpul de acum, când soarta bisericii noastre din zi în zi devine tot mai îngrijitoare, când pe lângă indiferentismul religios, ce se observă mai în toate părțile în timpul mai nou, vedem chiar pe înaltul guvern al patriei pășind înaintea țării cu un fel de program politic bisericesc, care dacă s'ar realiza, ar străforma secularele instituțiuni ale patriei și ale bisericii, ba intenționata căsătorie civilă, ar slăbi credința în sântenia unei taine și prin aceasta și bunule moravuri.

Cine va considera D-lor deputați, că căsătoria este una dintre tainele legii ce noaue, cari sunt bazele bisericii noastre, ușor va înțelege, cât de mult s'ar sgdui simțul religios al credincioșilor noștri, dacă s'ar realiza programa politico-bisericească a înaltului guvern.

De aceea avem o mare și imperioasă datorință, D-lor deputați, nu numai a apăra drepturile biseri-

cei noastre între marginile legii în tot locul și în tot timpul, dar și pe terenul bisericesc a ne folosi de cele mai eficace mijloace legale de apărare, între cari unul și cel mai probat este și rămâne dezvoltarea simțului religios la clerul și poporul nostru în măsură tot mai mare, ca să poată înfrunta cu succes toate cercările obvenoite.

Simțul religios se desvoltă mai cu succes, D-lor deputați, prin cultivarea celor trei mari virtuți evanghelice: credința, dragostea și speranța creștinească.

Deci se ținem și noi sus și tare la aceste trei virtuți cardinale ale bisericii noastre, cultivându-le tot mai mult și făcând și pre ceilalți ai noștri să le cultive. Să spunem, D-lor deputați, la toate ocaziunile binevenite preoților și poporului nostru, că dacă voim a esista și a înainta; dacă voim un viitoriu mai bun și mai fericit, atunci să nu uităm, că baza acestei existențe și a acelu viitoriu al nostru este biserica străbună, cu cele trei virtuți cardinale; să nu uităm că slăbind acelea în sufletul nostru slăbesc bazele existenței și ale viitoriului nostru, și de aceea să stăruim cu toții ale cultiva din toate puterile în toate clasele societății noastre.

Credința creștină se ne fie și noauă ca și părinților noștri D-lor deputați, cea anghiră tare, pe carea se se întemeieze dezvoltarea și viitoriul nostru; ea să ne fie steaua conducătoare în mersul nostru spre perfecțiunea creștinească și prin aceasta spre bunăstare și fericire, ea să ne indice și impune în mod sigur scopul vieții și mijloacele pentru ajungerea lui; ea să ne întărească în lupta noastră neîntreruptă pentru viață și înaintare; și tot ea să desvolte în sufletul nostru și simțul cel sublim al dragostei evanghelice, al acelei dragoste, care susține între oameni raportul creștinesc de frați și fii ai Unuia și Aceluiași Tată ceresc, al acelei dragoste, prin care prosperează toate lucrurile mari, bune și folositoare și așa și sânta noastră biserică și prin ea și clerul și poporul nostru, aceea dragoste, despre care zice Apostolul ginților: *„de ași grăi în limbi ingeresci, de ași avea prorocie; de ași sci toate taincele, de ași avea toată știința și toată credința, încât să mut și munții, de ași împărți toată avuția mea și chiar de ași da trupul meu să-l ardă, eară dragoste nu am, nimica nu sunt“*.

Alătura cu dragostea creștinească să mai nasce din credință și a treia mare virtute, ce o numim speranța creștină, care ne inspiră încrederea și convingerea învingerii în lupta noastră zilnică cu nezasurile și greutățile vieții.

Când noi și trimițătorii noștri, D-lor deputați, ne vom inspira în măsură recerută de aceste trei virtuți cardinale ale creștinismului, atuncea vom înainta cu pași siguri spre scopul, ce urmărim, pentru că prin ele se desvoltă în măsură tot mai mare simțul religios, cel mai sigur conducător al oamenilor la împlinirea voinței lui Dumnezeu și la dobân-

direa darului și ajutorului ceresc atât de necesar la ajungerea justelor dorințe.

De aceea să stăruim cu toții, D-lor deputați, la cultivarea tot mai mult atinselor trei virtuți cardinale. Spre scopul acesta, să nu ne mulțămim numai cu lucrările noastre din acest sinod, ci să facem, ca lucrările noastre de aici să străbată în toate părțile eparchiei și să aducă roduri îmbelșugate ca și semința aruncată în pământ bine roditor, deci să lucrăm și să stăruim pentru cultivarea tot mai mult a amintitelor trei virtuți, la toți ceilalți frați și fii ai noștri de pretutindinea, prem-rgând noi înșine cu exemple bune.

Se ne facem D-lor deputați cu toții adeverați părinți bisericii și adeverați apostoli ai clerului și poporului, imediat luminând și întărind cu cuvântul și exemplul pre toți ai noștri în credință, dragoste și speranța creștinească, combătând tot ceea ce ar fi contra acestora; ear mai ales neînțelegera și ura, ori unde s'ar observa acelea, ca pe nisce rele, cari subminează dezvoltarea și împedecă ajungerea scopului nostru.

Făcând cu toții așa, D-lor deputați, vom ajunge a vedea din zi în zi în măsură tot mai mare îmbucurătorul rezultat al lucrărilor noastre, și vom avea mângăere de a fi satisfăcut așteptării trimițătorilor noștri, deci mai rugând și aici pe bunul Dumnezeu să ne ajute și El la aceste nișuințe ale noastre, binecuvântând lucrările noastre, declar sesiunea ordinară a sinodului nostru eparchial pe anul 1893 de deschisă.

Sinodul eparchial.

(Urmare).

Ședința III.

ținută la 5 Aprile 1893, la 5 oare după amezai.

Președinte :

Notariu :

P. S. S. D-1 Episcop diecesan
Nicolae Popca.

Patriciu Drăgălina.

46. Deschizându-se ședința se desighează de notariu Patriciu Drăgălina, eară

Autenticarea protocolului ședinței a II. se amână pe proxima ședință.

47. Înaltul Presidiu prezintă cererile de concediu ale deputaților : Ioan Popoviciu, protopresbiter, George Szerb și Alesandru Popoviciu pentru întreaga sesiune.

Sinodul declară rugările de urgente și pertractându-le acoardă concediul cerut.

48. Înaltul Presidiu prezintă cererea deputatului Sebastian Olariu pentru de a fi dispensat de agendele unui protonotariu al sinodului.

Cererei se satisface și se alege de protonotariu Dr. Traian Badescu; totdeodată se alege și un notariu în locul notariului absent Dr. Iuliu Pușcariu, și anume în persoana deputatului Dr. Aureliu Oprea.

49. Înaltul Presidiu prezintă petițiunea comunei bisericesci Topleț, prin carea se cere, ca sinodul eparchial

să dispună, ca parochia vacantă de acolo să fie cât mai curând întregită prin activarea preotului ales.

Se dă comisiunii petiționare.

50. Referințele comisiunii finanțiere, Coriolan Brădicean raportează asupra raportului general pro 1892 al Consistoriului diecesan, ca senat episcopesc.

Fiind raportul general pro 1892 al Consistoriului diecesan, ca senat episcopesc, tipărit și împărțit între deputați,

Sinodul îl ia la cunoștință, și decide totdeodată alăturarea lui la acest protocol sub lit. . . .

51. Același raportează asupra socoților fondurilor diecesane pe anul 1892.

Sinodul eparchial aflând socoțile fondurilor diecesane pro 1892 deplin corecte, le aprobă, și votează Consistoriului diecesan ca senat episcopesc absolutoriul cerut. Totdeodată se dă indemnitate pentru următoarele supraerogațiuni :

1. Pentru biblioteca profesorilor dela institutul pedagogic 11 fl. 16 cr.
2. Pentru încălzitul și luminatul institutului teologic-pedagogic 3 fl. 24 cr.
3. Pentru încălzitul și luminatul cancelăriilor diecesane 28 fl. 80 cr.
4. Pentru asigurarea reședinței și casei diecesane Nr. 480: 4 fl. 69 cr.

52. Același raportează asupra bilanțului și inventariului tipografiei și librăriei diecesane pe anul 1892.

Bilanțul și inventariul tipografiei și librăriei diecesane pe anul 1892 aflându-se peste tot corecte și socoțile anului 1892 în ordine, se aprobă și se dă absolutoriu.

53. Același raportează în obiectul propunerii Consistoriului diecesan, ca preotului din Banloc Petru Cherla să i-se ierte toate interesele decăzute în suma de 909 fl. 64 $\frac{1}{2}$ cr., după capitalul anticipat din fondul preotesc diecesan, pentru depurarea dărilor ce au însărcinat sesiunea lui parochială, eară capitalul anticipat să-l plătească preotul Petru Cherla în rate anuale de câte 100 fl. fără interese, dându-se preotului în folosință și ceeaaltă jumătate de sesiune parochială ;

deasemenea și asupra rugărei preotului Petru Cherla, ca să i-se ierte atât capitalul anticipat cât și interesele.

Sinodul decide :

Interesele decăzute până la 1 Ianuarie 1893, după sumele anticipate din fondul preotesc diecesan spre depurarea dărilor ce au însărcinat sesiunea parochială din Banloc, în suma de 909 fl. 64 $\frac{1}{2}$ cr. v. a. se iartă, și se dispune a se șterge ; eară restul de capital în suma de 486 fl. 57 $\frac{1}{2}$ cr. v. a. dimpreună cu 6% dela 1 Ianuarie 1893, are să-l plătească preotul Petru Cherla din Banloc în rate anuale de 100 fl. v. a. până va fi împăcat și sub această condițiune i-se redă în folosință și ceeaaltă jumătate din sesiunea parochială.

54. Același raportează în obiectul adaptărilor efepuite în partea din dărăt a casei diecesane Nr. 478.

Adaptările efepuite în partea din dărăt a casei diecesane Nr. 478 din Caransebeș se aprobă, și pentru supraerogatul de 1901 fl. 61 cr. v. a. se dă indemnitate.

55. Același raportează în obiectul propunerii Consistoriului diecesan, referitoriu la cumpărarea bunului din Visag a proprietariului Dr. George Secoșan.

După o desbatere amănunțită, la care au luat parte deputații Simion Popeșiu, Constantin Radulescu, Dr. Lazar Simon, Ioan Budințianu, Filaret Musta, și Stefan Antonescu, și în decursul căreia și Înaltul Presidiu și-a descoperit vederile sale, se ia următorul conclus :

Fiindcă Consistoriul diecesan nu a prezentat o învoală perfectă de cumpărare a bunului din Visag, ci voesce a provoca din partea Sinodului numai un ofert, — Sinodul nu intră în pertractarea meritorială a acestei cause.

Totdeodată se statorosce ca principiu pe viitoriu, ca Consistoriul diecesan numai la astfel de realități să reflecteze, la a căror manipulare nu se cer investiri și organizarea unei administrări în regie proprie sau domestică.

56. Tot același raportează că, comisiunea sinodală pregătitoare scontrând cassa diecesană, a aflat :

1. La fondurile diecesane înființate de diecesă :

- a) în bani gata 179 fl. 03 cr. v. a.
- b) în hârtii de valoare și bani
elocați spre fructificare . . . 93.843 „ 48 „ v. a.

2. La fondurile foste comune :

- a) în bani gata 69 „ 10 $\frac{1}{2}$ „ v. a.
- b) în hârtii de valoare și bani
elocați spre fructificare . . . 89.619 „ 46 $\frac{1}{2}$ „ v. a.

Resultatul revisiunii și a scontrării cassei diecesane se ia la cunoștință, și cassariului și controlorului diecesan se exprimă mulțămintă și recunoștință.

57. Coriolan Brădicean, în numele comisiunii școlare, referează despre rugarea comunei bisericesci din Varadia, pentru votarea unui ajutoriu de 200 fl. pe anul 1894, pentru susținerea clasei a doaua a școlii confessionale de acolo.

Sinodul eparchial încuviințează în mod escepțional ajutoriu de 200 fl., care are a se petrece în bugetul anului 1894.

58. Același raportează asupra recursului profesorului dela institutul teologic-pedagogic diecesan Iosif Bălan, contra decisului consistorial din 12 Februarie 1893 Nr. 3582 Șc. ex 1892, prin care nu se încuviințează cererea lui de a fi denumit de profesor definitiv fără de a fi făcut esamenul de cualificațiune, prescis în statutul organic Ș. 122 p. 10 și în normativul din 1888 Ș. 2.

Sinodul eparchial ne fiind for de apelașune contra deciselor consistoriale, recursul se restituie petentului, având densus dreptul a se insinua la Consistoriul diecesan pentru depunerea esamenului de cualificațiune, eară Consistoriul diecesan se avisează a face cele de lipsă pentru instituirea comisiunii esaminătoare.

59. Referentul comisiunii bisericesci Dr. Georgiu Popoviciu raportează despre raportul general pro 1892 al Consistoriului diecesan ca senat bisericesc.

Cetindu-se raportul în întregul său cuprins,

Se ia la cunoștință și se aclude la protocol sub lit. . . .

60. Acelaș raportează despre înființarea fundațiunii: Costa Tismănuarin și soția sa Ecatarina, născută Popescu, din Doguecea, cu o sumă de 10.000 fl. v. a. spre scopul distribuirii de stipendii tinerilor români gr. or. cari frecventează scoalele medii și superioare.

Sinodul eparchial cu mulțemită ia la cunoștință înființarea fundațiunii aprobând totdeodată dispusețiunile consistoriale, luate în această cauză, și rugând pe Prea Sfințitul Episcop diecesan a lua măsurile de lipsă în privința introducerii fundatorului de pie memorie Costa Tismănatiu în diptichul binefăcătorilor bisericeii și eparchiei Caransebeșului.

61. Acelaș raportează asupra rugărei învățătorului de cântări și de tipic la institutul teologic-pedagogic diecesan George Petrascu pentru urcarea salariului său dela 400 fl. la 600 fl.

Sinodul din considerarea serviciilor prestate până acuma, încuviințează în mod excepțional urcarea salariului la suma de 500 fl. v. a.

62. Acelaș raportează în obiectul rugărei lui Ioan Atim din Bozovicu, pentru grabnica rezolvire a tuturor prilor date contra parochului de acolo George Dimitrieviciu sen. și a capelanului său George Dimitrieviciu iun.

Deoarece, după informațiunile consistoriale, cauza se află în stadiul de rezolvire, petițiunea se derivă Consistoriului diecesan.

63. Acelaș raportează în obiectul rugărei lui Mihail Curuța și consoți din Șipet, pentru de a se face pașii necesari în cauza învinuirilor rădicate asupra preotului lor Teodor Cioloca.

Fiindcă după informațiunile consistoriale cauza stă în curgere, petițiunea se derivă Consistoriului diecesan, ca să se finalizeze.

64. Totacelaș raportează asupra rugărei parochului orb Maxim Novacovicu din Ghêrboveț pentru un ajutoriu anual de 50 fl.

Se derivă Consistoriului diecesan spre a-l împărtăși pe petentul după puțință cu un ajutoriu pe anul curent 1893, din suma provăzută în buget pentru ajutorarea preoților lipsiți.

65. Totacelaș raportează asupra petițiunii preotului Șerban Stoilă din Butini, pentru un ajutoriu în bani.

Petițiunea se derivă Consistoriului diecesan spre competentă rezolvire.

66. Tot acelaș referează asupra reprezentațiunii sinodului protopresbiteral al Bogșei mont. în obiectul ameliorării dotațiunii protopresbiterului, cerându-se spre acest scop două sesiuni parochiale reduse din tract.

Reprezentațiunea sinodului protopresbiteral al Bogșei se derivă Consistoriului diecesan, spre a erua pe calea sa venitele actuale ale protopresbiterului, și fiindcă fiecare protopresbiterat e în prima linie datoriu a se îngriji de dotațiunea cuviincioasă a protopresbiterului, Consistoriul diecesan se provoace sinodul protopresbiteral al Bogșei a-și face din partea sa ofertul și propunerea pentru îmbunătățirea dotațiunii protopresbiterului, și apoi pe baza acestora Consistoriul diecesan, încât va mai afla de lipsă să înainteze Sinodului eparchial propunere motivată.

67. Acelaș raportează în obiectul concludului sinodului protopresbiteral al Făgetului referitoriu la constringerea credincioșilor de a plăti birul parochial.

Având preoțiunea dreptul necontestabil, pe baza legilor în vigoare, a pretinde, eară poporul îndatorirea a presta competița nunită bir parochial, afacerea se derivă Consistoriului diecesan, ca în casurile concrete să facă toate cele de lipsă pentru apărarea intereselor preoților.

68. Acelaș referează asupra rugărei teologului din cursul al III-lea George Dragomir de a i-se vota un stipendiu pentru completarea studiilor sale teologice la facultatea de teologie dela Universitatea din Cernăuți.

Deoarece starea financiară a diecesei nu permite înființarea unui stipendiu nou pe lângă cel existent, petițiunea se derivă Consistoriului diecesan, spre a conferi pe cale concursuală stipendiu existent, fiindcă acesta devine vacant cu finea anului scolastic curgătoriu 1892/3, înputernicindu se totdeodată Consistoriul diecesan a da un ajutoriu corespunzătoriu stipendistului actual, pentru terminarea riguroaselor, în cas dacă el va cere.

69. Acelaș raportor referează asupra actelor referitoare la alegerea unui profesor la Institutul teologic, arătând că la concursul eseris s'a arătat numai un recurent, Dr. Petru Barbu, profesor denumit interimal la Institutul teologic.

Sinodul eparchial ia la cunoștință aprobătoare măsurile luate de Consistoriul diecesan, și decide, ca îndeplinirea definitivă a postului de profesor suplinit provisoriu, respective alegerea să se facă în conformitate cu §. 51 din regulamentul afacerilor interne ale sinodului, și după analogia alegerii asesorilor consistoriali, normată în § 116 din statutul organic, și încă în decursul sesiunii prezente.

70. În urma concludului de sub Nr. prot. precedent, punându-se la ordinea zilei alegerea de profesor, la propunerea deputatului Filaret Musta,

Se alege o comisiune scrutinatoare în persoanele deputaților Filip Adam din cler, și Ioan Ionașiu și Traian Barzu dintre mireni.

71. Pășindu-se la alegere, la apelul nominal fiecare deputat prezent își predă în persoană ședula de votare, și după finirea votărei se constată mai întâiu că toți deputații prezenți, în număr de 39 și-au dat ședulele lor, cari ședule numărându-se una câte una se află, că consună numărul lor cu numărul deputaților prezenți. Resultatul scrutiniului este, că recurentul Dr. Petru Barbu a întrunit 38 de voturi. O ședulă a fost albă. Deci în urma scrutiniului,

Înaltul Presidiu declară pe Dr. Petru Barbu de ales profesor la Institutul teologic diecesan.

Fiind timpul înaintat ședința se rădică, anunțându-se proxima ședință pe mânezi la 9 oare antemeridiane.

Nicolae Popea m. p. Patriciu Drăgălina m. p.
Episcop. notariu.

Ședința a IV.

ținută în 6. Aprilie 1893, la 9 oare înainte de amiază.

Președinte :
P. S. S. D-1 Episcop diecesan
Nicolae Popoa.

Notariu :
Dr. Aureliu Oprea.

72. Deschizându-se ședința la 9 oare înainte de amiază, și designându-se de notariu Dr. Aureliu Oprea, se cetește și

Se autentică protocolul ședinței a II.

73. Înaltul Presidiu comunică concludul sinodului archidieceșan, luat în cestiunile politico-bisericești.

Se ia spre știință.

74. Înaltul Presidiu prezintă rugarea învățătorului din Doman Iosif Olariu, referitoare la pensionarea sa.

Se dă comisiunii școlare.

75. În obiectul asigurării dreptului de proprietate și folosirea intravilanului parohial în general, și în obiectul intravilanului parohial din Iladia a preotului Adam Popoviciu, carele a rădicat pe intravilanul parohial Nr. 22. supraedificate, comisiunea specială prin referințele ei Constantin Radulescu propune, eară Sinodul ia următorul decis :

Causa se transpune Consistoriului diecesan cu îndrumarea, ca în cazul concret al parohiei gr. or. rom. din Iladia, respective al intravilanului parohial, ce e în folosința preotului Adam Popoviciu, să dispună fără amănare prin organele sale administrative, eventualminte și pe calea județială, tot ce e de lipsă pentru asigurarea dreptului de proprietate și folosință al parohiei de legea noastră din aceea comună.

Eară cu privire la inducerile neesacte și divergente din cărțile funduare, referitoare la dreptul de proprietate asupra averilor imobile ale parohiilor, pentru ale putea îndrepta uniform, și a putea introduce pe calea legii dreptul de proprietate corăspunzătoriu, se îndrumă Consistoriul diecesan :

a) a procura despre imobilele parohiale, prin persoane încrezute, copii simple a foilor cărților funduare din fiecare comună bisericească ;

b) a veni cu o propunere specială și motivată în meritul acestui obiect ;

c) a presenta un proiect de regulament pentru modul de predare a averii imobile la mâna usufructuarilor.

76. În cauza fondului școlariu din Borlovenii-vechi, comisiunea specială prin referințele ei Constantin Radulescu face următoarea propunere : Se redă Consistoriului diecesan, ca să prezinte proximalui Sinod o propunere motivată în meritul acestei cauze.

Eară Sinodul, la propunerea deputatului Dr. Alexandru Mocsonyi, decide :

Din incidentul acestei cauze concrete Consistoriul se îndrumă, ca se prezinte sinodului proximal un vot motivat și din punctul de vedere juridic peste tot în cauza acestor fonduri școlare.

77. Tot comisiunea specială raportând prin referințele ei Constantin Radulescu, asupra rugărei sinodului parohial din Bogșa-română de cuprinsul, ca să i-se conceedă a manipula și pe viitoriu fondul școlariu ca până aci, propune, eară Sinodul decide :

Se derivă Consistoriului diecesan spre mai departe afacere.

78. Referințele comisiunii speciale Constantin Radulescu espune raportul delegațiunii congresuale, referitoriu la afacerile de despărțire ierarhică a românilor de cătră sârbi. La propunerea comisiunii Raportul se ia la cunoștință.

79. Raportorul comisiunii școlare Andreiu Ghidiu referiază despre raportul general pe anul 1892. al Consistoriului diecesan ca senat școlariu. Cetindu-se raportul în întregul seu cuprins,

Se ia la cunoștință și se accludă la protocol sub lit. . . .

Totodată se însărcinează Consistoriul diecesan a lua măsuri pentru asigurarea unei cercetări mai intensive a școlii de repetițiune.

80. Comisiunea financiară prin referințele ei Dr. George Popoviciu prezintă preliminarul pe anul 1894, și la propunerea comisiunii,

Sinodul decide :

Preliminarul pro 1894., fiind tipărit și împărțit între deputații sinodali, se consideră de cetit, și să primesce în general ; eară în special se primesce cu următoarele modificări :

1. la spesele senatului bisericesc, pentru esmisiuni și casuri neprevăzute se votează 100 fl. în loc de 150 fl. v. a.

2. salariul profesorului de tipic se urcă dela 400 fl. la suma de 500 fl. v. a.

3. la spesele senatului școlariu pentru esmisiuni și casuri neprevăzute se votează 100 fl. în loc de 150 fl. v. a.

4. ajutoarele pentru învățătorii rău dotați se urcă la suma de 400 fl. v. a.

5. pentru reparaturi la casa diecesană Nr. 480. reședința episcopoească, și institutul teologic-pedagogic, se votează 200 fl. în loc de 300 fl. v. a.,

6. pentru congresul bisericesc se votează 800 fl. în loc de 900 fl. v. a.

7. spesele de esmisiuni la senatul episcopesc se reduc dela 150 fl. la suma de 100 fl. v. a.

În considerarea acestor modificări preliminarul se statorosește în următorul mod :

Venite : 33727 fl. 44 cr.

Erogate : 33619 „ 51 „

Remăne prisos . 107 fl. 92 cr.

Acest preliminarul se accludă la protocol sub lit. . . .

81. Referințele comisiunii bisericești Dr. George Popoviciu raportează despre rugarea preotului Petru Popoviciu din Borlovenii-noi de cuprinsul, ca să se esopezeze dela erariu desdaunarea celor 16 jugere de pământ, ce lipsesc din sesiunea parohială. La propunerea comisiunii,

Se transpune Consistoriului diecesan spre competență afacere.

82. Acelaș raportează asupra petițiunii mai multor credincioși din comuna Topleț, cari cer întregirea parohiei lor.

Comisiunea bisericească propune, ca petițiunea să se derive Consistoriului diecesan spre rezolvire în timpul cel mai scurt posibil.

Deputatul Simeon Popetișu face următoarea contra propunere :

Sinodul eparchial încuviințează rugarea, însărcinând Consistoriul diecesan a lua în propriul cerc de activitate dispozițiile necesare, ca parochia vacantă în timpul cel mai scurt să se întregască, având a raporta Sinodului eparchial proxim despre efectuare, observând ce a fost cauza întârzierii.

Sinodul eparchial cu toate voturile contra doaze primesce propunerea comisiunei.

83. Acelaș raportează asupra proiectului de împărțire a diecesei noastre în cercuri electorale pentru alegerea deputaților la Congresul național bisericesc. Comisiunea bisericească propune, eară Sinodul decide :

Proiectul de arondare compus conform §. 148 din statutul organic se substerne Prea Venerabilului Consistoriu metropolitan, pentru de a satisface în chipul acesta apriaței însărcinări primite în aceasta privință ; dar Sinodul eparchial nu aderează la îndigetațiunile date prin concludul consistorial metropolitan ddt. 20 August 1891. Nr. 112 M. deoarece nu privesce de abrogate dispozițiunile §. 146 din statutul organic și §. 6 din art. de lege IX. din 1868. și prin urmare Sinodul eparchial este pre lângă împărțirea cea veche.

Fiind timpul înaintat, Înaltul presidiu anunțând proxima ședință pe după amiază la 4 oare, rădică ședința.

Nicolae Popea m. p. Dr. Aureliu Oprea m. p.
Episcop. notariu.

Ședința V.

ținută în 6 Aprilie 1893. la 4 oare după amiază.

Președinte :
P. S. S. D-1 Episcop diecesan
Nicolae Popea.

Notariu :
Dr. Traian Badescu.

84. Deschizându-se ședința, se designează de notariu Dr. Traian Badescu, eară

Autenticarea protocolului ședinței a III. și a IV. să amână pe ziua următoare.

85. Înaltul Presidiu presintă rugarea mai multor membrii ai comitetului și sinodului parochial din Lăpușnic în privința escrierei concursului pentru ocuparea postului vacant de paroch.

Se declară de urgentă și se derivă Consistoriului diecesan spre competență afacere.

86. Deputatul Titu Hațeg provocându-se la concludul sinodului eparchial din anul 1892 de sub Nr. prot. 96 vede, că Consistoriul diecesan nu a satisfăcut însărcinării cuprinse în acel conclud, deci se roagă, ca Înaltul Presidiu se dea deslucirile trebuincioase.

Înaltul Presidiu răspunde, că încât scie, din restanța anilor trecuți s'a încassat o sumă considerabilă, și sunt numai doaze sau trei protopresbiterate în cari s'a încassat mai puțin. Dealtmintrelea s'a făcut scotrarea cassei diecesane, și aflându-se toate în regulă s'a dat laudatoriu atât controlorului cât și cassariului diecesan ; eară Sinodul eparchial poate fi asigurat, că Con-

sistoriul diecesan a luat dispozițiunile de lipsă pentru încassarea regulată a competențelor diecesane.

Deputatul Titu Hațeg nu află îndestulitoriu răspunsul presidial, și astfel se roagă ca, cestiunea să se pună la ordinea zilei, spre a face propunere în acest obiect.

Sinodul declară cestiunea de urgentă, și o pune îndată la ordinea zilei.

87. Deputatul Titu Hațeg cu provocare la cele espuse în Nr. precedent 86. propune :

1. ca pentru viitoriu să nu mai fie iertat a se lua anticipațiuni din diferitele fonduri ;

2. ca să se ia cu totadinsul măsurile cele mai înteițitoare pentru restituirea sumelor anticipate din fonduri.

Dupăce deputatul Traian Barzu dă desluciri cu privire la neimplinirea concludului sinodal Nr. prot. 96 ex 1892, eară deputatul Dr. George Popoviciu, membrul comisiunei pregătitoare, constată manipularea corectă și esactă a fondurilor diecesane ;

Deputatul Dr. Alesandru Mocsonyi face următoarea contrapropunere : Sinodul eparchial renoid concludul său din anul trecut de sub Nr. prot. 96, însărcinează Consistoriul diecesan, ca proximului Sinod eparchial să facă raport eshauriat despre starea fondurilor și restanțelor, arătând totdeodată cum s'ar putea în viitoriu mai regulat încassa restanțele în diferitele pretensiuni ale fondurilor.

Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan recomandă primirea contrapropunerii deputatului Dr. Alesandru Mocsonyi, eară

Deputatul Simeon Popetișu face o contrapropunere combinată din propunerea deputatului Titu Hațeg și din contrapropunerea deputatului Dr. Alesandru Mocsonyi de cuprinsul, ca să se efectuească concludul sinodal Nr. prot. 96 ex 1892, eară pentru viitoriu să se interzică anticipațiunile din fondurile diecesane.

Mai vorbind deputații Coriolan Bredicean, Andreiu Ghidiu, Dr. Stefan Petroviciu și Isaia de Stoica, — deputatul Constantin Radulescu propune încheierea discușiunei, ceea ce primindu-se, deputatul Titu Hațeg își retrage propunerea sa, și se alătură la cea a deputatului Dr. Alexandru Mocsonyi.

Deasemenea și deputatul Simeon Popetișu își retrage contra propunerea sa.

Deputatul Dr. Alesandru Mocsonyi recede dela cuvântul ce îi compete ca propunătoriu, eară

Sinodul eparchial primesce propunerea deputatului Dr. Alesandru Mocsonyi.

88. Deputatul Dr. Petru Cornean face interpelațiunea, că oare Prea Sântitul Episcop diecesan are cunoștință despre o ordinațiune secretă a protopretorului Oraviței, ca să nu se dea sprijin la încassarea salariilor acelor învățători, cari la ultimile alegeri municipali nu au fost aderenții partidei liberale, și dacă are cunoștință luat-sau oare cari dispozițiuni în acest obiect ?

Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan declară, că nu are cunoștință despre o astfel de ordinațiune secretă, care răspuns

Să ia la cunoștință atât din partea interpelatorului cât și din partea Sinodului eparchial.

89. Raportorul comisiunii scolare, Stefan Velovan raportează asupra petițiunii comunei bisericesti din Gaiul mic, pentru acordarea unui ajutoriu de 150 fl. în scopul edificării de nou a salei de învățământ.

Se derivă Consistoriului diecesan spre competență rezolvire.

90. Acelaș raportor referează despre petițiunea unor membrii ai comitetului parochial din Voivodinț, ca la școala de fete de acolo în loc de învățatoriu să se institue învățătoare.

Se derivă Consistoriului diecesan

91. Acelaș raportor referează despre recursul învățatorului Iosif Olariu din Doman contra decisului consistorial Nr. 3127 Sc. ex 1892, cu carele s'a provocat a-și cere pensionarea.

Sinodul eparchial nefiind for apelatoriu, petițiunea se restituie petentului.

92. Comisiunea petiționară prin referentul ei David Têrfăloagă, în resolvirea rugărei comitetului parochial din Silagiu pentru un ajutoriu de 326 fl. în scopul reparării turnului sântei biserici, și pentru ameliorarea dotațiunii preotului de acolo propune următorul conclud: Nefiind rugarea prezentată conform hotărârii sinodului eparchial din 1891 Nr. prot. 117, Sinodul nu poate intra în meritul ei, și o derivă Consistoriului diecesan spre mai departe afacere, și eventuală deliberare meritorială, încât petițiunea s'ar afla de ajuns motivată și de caracter urgent.

Deputatul Filaret Musta face următoarea contrapropunere: Petițiunea se derivă Consistoriului diecesan spre competență afacere. Eară

Sinodul eparchial primesce contrapropunerea deputatului Filaret Musta.

93. Deputatul și controlorul diecesan Ioan Popoviciu cetesce conspectul competițelor de diurne și viatice ale deputaților Sinodului eparchial din acest an, în suma de 742 fl. 02 cr. v. a.

Suma de 742 fl. 02 cr. v. a. se primesce.

94. Terminându-se agendele Sinodului, la propunerea Înaltului Presidiu

Să decide, ca protocoalele ședințelor a III. și a IV. precum și a ședinței de față să se autentice mânezi, adecă în 7. Aprile a. c. la 10 oare antemeridiane, prin o comisiune constătătoare din acei deputați sinodali, cari se vor afla în Caransebeș, spre care scop dênșii se vor aduna la oara prefiptă în sala Comunității de avere, în carea s'au ținut ședințele.

95. Înaltul Presidiu mulțămind tuturor deputaților pentru zelul dovedit întru pertractarea obiectelor, declară de închisă sesiunea a III.-ea a periodului al VIII.-ea a Sinodului eparchial, pofind tutורה de a se întoarce la ale lor în pace și sănătate.

Deputatul Titu Hațeg mulțămesc Prea Sântitului Domn Episcop diecesan, pentru înțeleapta conducere a Sinodului eparchial, dorind Prea Sântiei Sale sănătate și putere deplină și statornică, ca așa încă mulți ani să poată conduce Sinoadele noastre eparchiale.

96. Comisiunea autenticătoare provăzută sub Nr.

94 al acestui protocol adunându-se astăzi în 7 Aprlie 1893 în sala Comunității de avere a autentecat protocoalele amintite sub Nr. prot. 94 de mai sus.

Nicolae Popea, m. p.

Episcop.

Dr. Traian Badescu, m. p.

protonotariu.

Filaret Musta, m. p.

Arhimandrit, ca deputat sinodal.

Nicolae Brânzeiu, m. p.

paroch, și deputat sinodal.

Ioan Ionașiu, m. p.

Ioan Popoviciu, m. p.

Ilie Curescu, m. p.

Isaia de Stoica, m. p.

Patriciu Drăgălina, m. p.

Varietăți.

Avanjare. Atăm cu bucurie că dl general *Teodor cav. de Seracin* a avanjat la rangul de *locotenintă de marșal campestru*. — Felicitările noastre!

Avis! Înaltul ministru reg. ung. de finanțe opresce cu ordinațiunea sa ddto 29 Martie a. c. Nr. 85445 dreptul de până acum din graniță de a elibera licență pentru vinderea sării. Fiecăruia îi este ertat să vindă sare din țară, dacă poate produce licență estradată spre acest scop dela oficiul de sare. Referitoriu la sarea de contrabandă adusă din străinătate rămân ordinațiunile esistențe.

Convocare. În conformitate cu §. 36 din statutele reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din diecesa Caransebeșului, și pre basa hotărârii din adunarea ultimă ținută la Jebel, prin aceasta convocăm adunarea generală a învățătorilor din despărțământul al V. Buziaș pre ziua de Joi în 29 Aprile (11 Mai) a. c., carea se va ținea în școala gr. or. rom. din Stamora rom.

Sânt invitați toți domnii membrii ordinari, ajutători și fundatori pre cum și toți iubitorii de progres. *Blojova* la 7 Aprile 1893. — *George Lupșă*, președinte — *Petru Bulgia*, notariul desp. V.

Produțiunea de concert și teatru, aranjată de Reuniunea de cântări din loc, Luni după Dumineca Tomii, a succes foarte bine.

Piesele: „*Recept contra soacrelor*“ tradusă și localisată de Doamna *Sofia Vlad n. Radulescu* și „*La Slănic*“ au secerat foarte multe aplause. E de prisos a mai aminti, că meritul succesului cade pe partea Doamnelor *Anica Velovan*, *Zotti Hodoș* și *Domnișoara Nina Miculescu*.

Corurile conduse de D-I Sepuens au trebuit să se repețască.

Produțiunea a fost bine cercetată. Între oaspeți amintim pe: Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan, Prea Cuvioșia Sa Părintele Archimandrit Filaret Musta, Ilustrii Domni *Eugen* și *Zeno Mocsonyi* și nenumărați deputați sinodali.

După produțiune a urmat joc.

Atât succesul moral cât și cel material au mulțămit pe deplin pe aranjatori.

Suprasolviri s'au încassat dela P. S. S. D. Episcop *Nicolae Popea*, și dela Ilustri Domni *Alexandru* și *Zeno Mocsonyi* câte 5 fl.

Corul bis. gr. or. rom. din Valeaboului invită la produțiunea de cântări, teatru, împreună cu joc, ce se

va ținea Duminică în 25 Aprilie; 7 Junie a. c. în școala de acolo. Programă: I. 1. *Motto* cor mixt de A. Sequens. 2. *Ielea vitează* cor mixt de G. Musicescu. 3. *Nevasta care iubeste* cor mixt de G. Musicescu. 4. *Stăncuța* cor mixt de G. Musicescu. 5. *Bobocle și Inele* cor bărb. de I. Vidu. 6. *Moș Bătrân* cor mixt de G. Musicescu. 7. *Toaca* cor mixt de . . . II. *Cărlanii* vodevil într'un act de Constantin Negruzzi. Persoanele: *Lionescu* — Nicolae Jicea; *Miron* — George Muntean; *Terinte* — Ioan Mârșăvină; *Domnica* — Elena Ciorogariu; *Vochița* — Ioniă Têrnovan. Inceputul la 8 seara. Prețul intrării 60 cr. de persoană.

Necrolog. *Blanca*, fca deputatului Petru Vuia și soția avocatului Iuliu Novac din Bozoviciu, a reposat Vineri în 16/28 l. c. în etate de 29 ani. — Fie-i țărina ușoară!

Mulțămită publică. Aducându-mi aminte de cuvintele: „Sântesce Doamne pe cei ce iubesc frumseța casei Tale“ în numele credincioșilor din comuna Ogradena, vin a aduce mulțămită pe calea publicității St. Domn Petru Nicoliciu comerciant, care din evlavie și iubire cătră casa lui Dzeu a dăruit un steag sf. bis. în preț de 45 fl. apoi On. preotese vęd. Eufimia Pirtea care a donat un stihariu și mai multe lucruri de mână.

Pentru aceste fapte marinimoase și vrednice de imitat, Domnul Dzeu să le dăruască viață lungă — *Ogradena*, în 23 Martie 1893. — *Vichentie Pirtea*, preot gr. ort. rom.

Necrolog. Stefan Petroviciu învățătoriu gr. or. rom în Petroman, în urma unui morb scurt, dară greu, în al 52-lea an al etății sale, după un serviciu de 22 de ani ca învățătoriu neîntrerupt în comuna Pêtroman, Luni în 5/17 Aprilie a. c. la ameazi și a dat sufletul în mâinile Creatorului. Remășițele pământese ale defunctului s'au așezat spre odihnă eternă Marți în 6/18 Aprilie a. c. la 4 oare după ameazi în cimitierul gr. or. rom. din Petromana lăsând în urma sa pre nemângăiata sa soție Eufrosina și pre mult iubita lor fică Eufrosina în etate de 11 ani.

La înmormântare ceremoniile funebrele le-a executat Prea On. Domn protopop tractual Ioan Pinciu însoțit de preoții Pavel Iancu din Obad, și Vichentie Goitu din loc, Ioan Gruescu din Cebza, Ioan Gruescu din Ciacova, Nicolae Șoșdean din Obad și Nicolae Micu din Ciacova.

Cuvântarea funebrală a rostitu-o părintele protopop și a stors lacrimile ascultătorilor. Reposatul a fost petrecut de toți elevii sei mici și mari, de frunțașii comunei. Conductul la început tinerimea școlară, căreia a urmat elevii îmbrăcați, apoi corul vocal din loc, carele a executat cântările funebrele la ultima petrecere a neuitatului lor învățătoriu. În urma coșciugului au urmat neamurile apoi publicul numărös dovedind, că reposatul a fost un adevărăt părinte și crescătoriu al tinerimei lor. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată. — *Ioan Bircea*.

Licitațiune minuendă.

Pe basa învuiotării Venerabilului Consistoriu dtdo 27 Martie 1893. Nr. 768 Șc. se escrie licitațiune minuendă pentru zidirea de nou a edificiului școlariu din comuna *Dezești*, protopresbiteratul Bocșei, cu prețul de esclamarie în sumă de 1.218 fl. 43 cr.

Licitațiunea se va ținea Luni după Rusalii în 17 Mai a. c. în școala din loc la 11 oare a. m.

Planul și specificațiunea de măsuri și spese se pot vedea în fiecare zi la președintele comitetului parochial.

Reflectanții au a se înfățișa, unde mai în detail li se vor face cunoscute condițiunile acestei zidiri, avënd fiecare licitant a depune vadiul prescriș de 10% în bani gata sau în hârtii de valoare din prețul de esclamarie.

Dat din ședința Comitetului parochial, ținută la Aprilie 1893.

[27] 1—3

Lucian Glăvan,
președinte.

Petru Iovan,
not. com. par.

Publicațiune.

Din partea comunității de avere a fostului regiment conf: romano banatic Nr. 13 se escrie pentru următoarele lucruri lițitațiune minuendă prin oferte închise ș. a.

a. Pentru reconstruarea closelului din aripa dreaptă a coasei Nr. 513 în Caransebeș.

b. Pentru îngrădirea cu stachete și decorarea curții și grădinei a așa numitei case grănicereșci și diferite reparături la casa grănicereșcă din Băile-Erculane.

Pentru lucrurile menționate s'au preliminar ș. a.

Pentru cele sub a) 315 fl. 12. cr.

Pentru cele sub b) 1031 fl. 62 cr.

Condițiunile precum și planurile și preliminarile se pot vedea la comitetul comunității de avere în Caransebeș în timpul oarelor oficioase.

Oferenții sânt deobligați a declara în ofertele lor, că cunosc condițiunile, planurile și preliminarile și se supun acestora, mai departe sânt deobligați a introduce în oferte prețul oferit atât în cifre cât și în litere.

Ofertele timbrate după prescrișele legii sânt a se face pentru fiecare obiect separat și a se trimite comitetului comunității de avere în Caransebeș până la 24. Aprilie 1893 st. n. 11 oare a. m. într'un plic bine sigilat și provēzut cu inscripțiunea: „Ofert pentru reconstruirea closelului din aripa dreaptă a casei tale Nr. 513 în Caransebeș“ resp: „Ofert pentru îngrădirea cu stachete și decorarea curții și grădinei a așa numitei case grănicereșci din Baie Erculane“.

Fiecare ofert trebuie să conțină mai departe în numerar sau în hârtii de stat 10% ca vadiul din prețul oferit.

Ofertele, cari încurg mai târziu sau se abat dela condițiunile de mai sus, în fine ofertele telegrafice nu se vor lua în considerare.

Caransebeș, 4. Aprilie 1893.

Comitetul comunității de avere.

[26] 3—3

(Reproducerea nu se onorează.)

Pentru argășitori!

farină de Vallonea și Myrabolan

eftin de căpătat.

Deposit

la

E. Wolf, Oravița.

Informațiuni la Carl Fischer, Viena, II, Grosse-Mohrengasse 6. [25] 3—3